

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik mindennap délután vasár- és ünnepnap kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal IV., Rákóczi-s. 20. sz.
Telefon 300.

2/1. Feltétlenül
Könyvtár

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:
Helyben házhoz hordva
1 évre 14-40 | 1/4 évre 3-60 | Vidékre postán küldve
1 évre 17-40 | 1/4 évre 4-35
1/2 évre 7-20 | 1 óra 1-20 | 1/2 évre 8-70 | 1 óra 1-40

Az ántánt vezérkarainak nagy tanácskozása

Rotterdam, nov. 7.

Néhány nappal ezelőtt tárgyalásokat kezdtek Róma, Páris, Szentpétervár és Bukarest között, hogy az ántánt-vezérkaroknak nagy összejövetelét előkészítsék Párisban. Valószínűleg megvalósul ez az összejövetel, amely az idén tartott ántánt vezérkari összejövetelek között a legnagyobb lesz.

Románia helyzete még mindig komoly.

Rotterdam, nov. 7.

A Daily Telegraph jelenti Rómából, hogy Románia vitéz ellenállást tanúsít, de önámítás volna azt hinni, hogy a veszély elmúlt. Kétségtelen ugyan, hogy a katonai helyzet javult, de még mindig nagyon komoly.

Páris, nov. 7.

A Times jelenti Bukarestből: Rómában erélyes ellenállást követelnek Romániától, amely azonban még mindig nem tudja, hogy az ellenségnek minő szándékai vannak.

Varsó öröme

Varsó, nov. 7.

Tegnap a nagy-színházban az előadás előtt a közönség állva elénekelte a lengyel himnuszt. Az ugynevezett Jég-palotában a Központi Nemzeti Bizottság ülést tartott.

Után ünneplő-körmenetben járták be a várost. A filharmonikusok üléséből azonos tartalmu táviratot intéztek Ferenc Józsefhez és Vilmos császárhoz.

TÁRCA

Atuális strófák.

I.

Bús éjjélkor üt az óra. . .
"Utra, testvér! Indulóra!"
Harsan fel a nóta. . .
Tüzes szemek, piros arcok,
Megálmodott, véres harcok
Büszke biztatója.
A csákókon piros rózsák,
Mintha május, tavasz volna.

Vágyak, álmok, szép remények
Egígérő tengerének
Tizenkilenc éve . . .
Visszafojtott könnyel, daccal,
Lázban égő piros arccal
Rohan be az éjbe.

II.

Egyik elment . . . megy a másik
Vége-hossza soh'se látszik,
Oly megszokott már ma.
Csak pár szöke s barna lányka
Lelke vágya, lil'jom álma
Borul örök gyászba,
Nagy fekete gyászba.

Sziklás hegyek dér tengerén
Őszi virág, sárga levél . . .
Köd borul a tájra . . .
S hunyó táborfüvek mellett
Szomorúan elmerengnek . . .
Csak a bánat járja . . .
Valahonnan lassan, búsan
Könnyfacsaró szomorúan
Sötét felhők szállnak.

Zokogása ide hallik,
A tiroli havasaljig.
Egy-egy szöke lánynak,
Egy-egy barna lánynak.

Br. G. L.

Hajnal.

Pirkadó derengés aranyos sugára
Csókolja földünket vig hajnal
[hasadtán, —
Mikor a bizsergő érzésű álomban
Fuldokol bus lényünk borongós
[éj után.

Aléltan kábuló vonagló érzéstől
Füldöző ébredés józanul a fénybe
Hogy hideg rázkódás megváltó
[ereje
Pacsokolón pacsokoljon a hajnali
kéjbe . . .

Semmamo.

Hórházi hangok.

I.

Ködalkony száll az ispotály felett,
Száz ablakában száz bus gyergya ég.
Köröskörül remegve álmadón
Sötétlő szárnyal elköszönt az éj. . .

Aztán csönd lesz. Riasztó némaság;
Fáradt szemünkre álom mégse jön;
Egymástól kérjük — oh de halk a hang:
Vaj hol maradt el álomszemfödöm?

Beszélgétnénk? Mit? Hát miről? Miért?
Harcéleri emlék szörnyű sok van bár,
Gubbasztunk három ábrándos gyerek
Mint szárnya sebzett, elfáradt madár:

II.

Valahol messze három lány-szobában]
Nines ott álmos köd, nincs ott bus sötét;
Három lányka vígan zongorázgat,
Valami régi, halk álomszót.

Szemük lezárva, habkezük nyomába'
Valami úgy felsír a zongorán,
A falon árnyék lépeget feléjük
Egy beteg — a mi árnyékunk talán. —

Reá hajol az álmadó leányka
Megáll az illatos fűrtök fölött.
Szellemidzés gyermekes meséje
Talán való lett, testeöltözött?!

És újra csönd; riasztó némaság!

Ifju tüzekkel lelkek telve bár,
Körögyon virraszt három kis önkéntes
Miként viharvert, szárnytorított madár.

Dr. Gudenusz Leó.

Ha majd egyszer . . .

Ha majd egyszer bezáródik
Koporsómuak zárja,
Illatos kis virágcsokrot
Ki tesz majdan rája?

Mondanak-e vajjon értem
Egy hő imádságot,
Ki éltében szüntelenül
Szenvedést, bút látott.

Ugyan lesz-e, ki megsajnál?
. . . S míg könnye pereg le. . .
Szánakozva mondja másnak:
Szegény . . . kár volt érte. . .!

Br. G. L.

Kevés a liszt.

— A furesa lisztjegyek. —

Saját tudósításunk.

Szabadka, nov. 7.

Iszonyu állapot, hogy már a román háború kitörése óta nem adnak a városi lisztüzletekben annyi lisztet, amennyihez joga van a szabadkai polgároknak. Az új lisztjegyekre is csak fele mennyiséget kap az ember, mint amennyit rájuk nyomtatott a város. De azért az egész lisztjegyét leszakítják. Még azt sem engedik meg, hogy az ember emlékező eltehesse a fele jegyeket. Aki nek 8 kg. liszt jár egy hétre, az pont 4 kg.-ot kap, pedig azt hisszük, hogy mikor az egyes személyekre és családokra megállapították a kiadandó lisztmennyiséget, akkor nem állapí-

tottak meg többet, mint amennyi éppen elégséges. Főlegesen nem lett volna ez a mennyiség, az bizonyos és most mégis annak csak a felét kapjuk.

Azt mondják a lisztüzletekben hogy az erdélyi menekülteknek tartják vissza a felét. Ez egy kicsit furesa megalás, mert hiszen az erdélyi menekültek, mikor voltak, legnagyobb részt a közönség adakozásából jutottak kenyérhez is. Most pedig már nem igen vannak menekültek. Jó volna tehát a kenyérjegyekre az egész jelzett mennyiséget kiadni. Miért akarunk bennünket kiéheztetni?

A kényelmes hivatal.

— 9-kor még zárva a hadisegély-pénztár. —

Tolongó néptömeg zsibongott ma a városi székház balszárnyának középső udvarán az egyik mellékbejárat előtt. Türelmetlen bosszúsággal gyakran legkevésbébbé hizelgő megjegyzéseket mondogatott egymás között az asszony-népség. Otthon síró gyermekük sívító zugása itt bugott a városi székház szűk udvar veremében, mikor az anyák nyüzsgő zsvaja menekülön iparkodott fölfelé, hogy tág légkörben eszoljon szerzte a város fölött, hogy örökös gon dal vigyázzanak féltett kicsinyeik magányára otthon, kik senkitől sem őrizve a veszélyek tátongó fenyegetésével incselkedik.

Ma alkalmunk volt beszélni ott az udvaron az asszonyokkal, kik panaszos szavakkal fordultak hozzánk, hogy a piaci bevásár-

lásuk elintézése után jöttek ide és már a reggeli nyole órától kezdve itt ácsorognak és már azóta roskadozik alattuk a mellékbejárat szűk lépcsője és azóta tolongnak a keskeny lépcsőház szűk torkában és azóta szédülnek az elszorult levegő bűzétől. Miért nem nyitnak hát ajtót, ha a hivatalos óra kezdetet veszi? Miért hagyják a zanjongó tömeget magára?

Mi tudjuk méltányolni azt az intézkedést, hogy csak a pénztár megnyitására boesájlik be a közönséget a folyosóra, mert tudjuk, hogy a tisztviselők munkáját háborgatja, ha a tömeg zsibongó zugása sívít a folyosókon — De akkor miért nem nyitják a pénztárt előbb, mikor ugyis ott ácsorog a közönség már n oikor is?

A vagyontékozló kiskoru.

— A törvényszék ítélete. —

A szabadkai törvényszék tegnap tárgyalta dr Csekmanek Rezső törv. bíró elnöklésével, bírái Domány Odón és dr. Fekete Árpád voltak, Fábian István és 3 társának csalással vádolt ügyét. A jegyzőkönyvet dr Lakos István vezette. Dulics Lázár a kiskoru vagyontékozló százakat kölesönzött, hogy dorbézőlő vágyát a csengő pénzek szolgálják. A 17 éves fiu nagy vagyon birtokába jutott apja halála után. A vagyon haszonélvezete özv. Dulics Tamásnéé illati és ő volt a kiskoru gyámja is.

Dulics Lázár, a könnyelmű gyerek többször kért kölcsönöket, melyeket Fábian István és neje készséggel boesátott a fiu rendelkezésére. Egy alkalommal adás-vételi szerződés aláírását is elvállalta a Lázár gyerek, csak hogy zsebe pénzzel legyen megtömve. 16 és fél kat. hold föld átírásáról volt itt szó, de a

gyám, a fiu édesanyja még idejekorán közbelépett, hogy ezt megakadályozza és feljelentést tett, melynek alapján megindult az eljárás Fábian István és neje, Erdélyi Pál és Mikovics Jakab ellen.

A vádlottak a kihallgatás alatt azt állították, hogy az adás-vételi szerződés aláírásával csak pénzüket akarták biztosítani, tehát az ellenük emelt vád teljesen alaptalan. — A kir. törvényszék büntető tanácsa felmentő ítéletet hozott, mert a vádlottak ellen emelt vád nem nyert bebizonyítást.

FOGAK

és teljes fogsorok, arany koronák, arany fogak, arany és platin hidak amerikai módszer szerint és minden különleges fogakban Foghuzás érzéstelenítve, tartós fogtömésak készülnek a Schaffer Géza fogtechnikai műtermében és laboratóriumában Szabadkán, Kossuth-utcában

A menekültek felruházása.

— A felhívás eredménye. —

A szabadkai közönség adozatkészségének nem valami fényes tanubizonyosságát adta, a mikor dr. Hoffmann Károly városi tanácsnok meghangu felhívása után a száz-ezer lakosságu városnak csupán 11 családja hordta össze nélkülözhető ruhaneműt és egyéb házi szereit, az otthonukból kiűzött erdélyi menekülteink felsegélyezésére.

A hozzánk menekültek közül 37 család vette igénybe ez alkalommal a szabadkaiak adakozó-készségét, mely igen gyenge arányokban jelentkezett: még is az a 11 család annyit adakozott, hogy legalább a legnagyobb szükségben levők nélkülözéseit kielégítette.

A nemeslelkű adakozás elismerésre méltó tanujelét adták a homoki iskola V. és VI. fiu- és leányosztályának növendékei, kik Németh Ferenc tanító és Hegedüs Ferenc tanítónő lelkes buzdítása folytán egy nagy ruhakosár edény és ugyanannyi ruha átengedésével enyhítették

a nélkülözésbe kergetett erdélyi véreink életküzdelmét.

Az adakozás első napján a Goldmark kalapgyár 8 drb gyermekkalapot és 7 darab főkötőt juttatott az erdélyrészi menekülteket segélyező bizottság kezéihez.

Annak idején a főjegyzői hivatal Labore felruházására indított gyűjtést, melynek dús eredményét mikor a lobarciak között szétosztották, még sok ruha és fehérnemű maradt vissza és most ezt a főjegyzői hivatal mind az erdélyiek számára adta át.

Erdemleges adománnyal járult még a gyűjtéshez Szigetvári Károlyné is, valamint azon többi családok, kik talán önmaguktól vonták el, de még is segítettek a bajba került testvéreinken, kik a történelem tanusága szerint, valahányszor veszély fenyegette az anyaországot, mindig meleg szívélyességgü fogadással nyitottak ajtót előttünk, hogy megosszák velünk szenvedéseinket.

A Szabad Liceum előadásai.

Az egyesület vezetősége ez uton értesíti a közönséget, hogy Beöthy Zsoltnak a hó 9 re esütörtökre hirdett előadását a dízkörü előadásnak egyetemi elfoglaltsága miatt nov. 18 ra halasztotta el.

Ezen okból a liceum két legközelebbi előadásának sorrendje így alakul:

November 13-án: Lányi Ernő: Romantika a zenében; Budánovits Mária hangversenyével.

November 18-án: Beöthy Zsolt: Arany János nemzeti jelentősége: A költő születésének százados fordulóján.

A tisztiszolgák alkonya.

Hazánkban, társadalmi életünkben mindenkor kiváló helyet foglalt el a katonaság. Különösen a tisztikar volt az, mely képzettségénél, társadalmi állásánál fogva előkelő helyet töltött be. Ha így volt ez a boldog békeidőben, annál inkább áll ez a mostani háborus viszonyok között. Minden egyes hivatásos katonában egy hősi, lelkes honvédet látunk, tisztelünk. E tisztelünk, nagyrabecsülésünk csak fokozódik a tisztekkel szemben, kik a képzettségüknel, fontos állásuknál fogva erre sokszorosan rászolgálnak. Nem sajnálunk tőlük semmiféle áldozatot, kiváltságot, tehát azt sem, hogy a régi katonai szokás értelmében nekik kijár a tisztiszolga, ki hűséges kiszolgálójuk, követőjük, őrzőjük legyen.

Am más szempontból azt látjuk, hogy a tisztiszolga intézménye ellen politikások, egész társadalmi osztályok állást foglaltak a múltban s most is helytelenítik, eltörlését követelik. Nem célunk most bővebben elősorolni azon érveket, melyek a tisztiszolga-intézmény eltörlését

szinte parancsolólag követelik.

Október 1-től számítva állítólag elvonták az itthoni helyőrségekben szolgáló tisztektől katonaszolgáikat. Akárhányan közülük azóta már talán valahol a fronton teljesítenek szolgálatot, sokkal nehezebbet, mint ennek előtte idehaza. A tisztiszolgák intézményének megszüntetésére vonatkozó rendelet — sajnos — nem láttuk, nem közölhetjük; ennek dacára úgy véljük, hogy a háboru után végleg el lesz törölve hadseregünkben. Teljesedik a politikusok, a civil társadalom vágya. A tiszturak ezzel nem lesznek megrövidítve, megsértve. A kitalványozott összeg ellenében tarthatnak maguknak inast, eselédet, kik erre önként vállalkoznak, mi úgy gondoljuk ez a hadseregnek is, meg a polgári elemnek is javára válik.

P. Luri.

x Felhívjuk

a nagyérdemű közönség figyelmét Klein Géza mai hirdetésére.

60 FILLER **1 DOBOZ** **"FAX"** **HYGIENIKUS**
1 KÖNYVECSKE SODORNIVALÓ PAPIR (70 LAP) ÁRA 12 FILLÉR
 ANTINICOTIN VÉD-JEGY

Itt a vaskrajcár!

Pénteken már lesz.

A magyar királyi kormány-nak az osztrák császári-királyi kormányval a törvényhozás jóváhagyása utólagos kieszköz-lésének fenntartása mellett léte-sített megállapodásához képest nyolc millió koronát meg nem haladható összeg erejéig két-filléres váltópénzérmekek fognak vasból veretni.

Egy kilogramm vasból 360 darab kétfilléres fog veretni, a kétfilléresek átmérője 17 milliméter lesz.

A magyar szent korona országaiban vert vas kétfilléresek képlapjára magyar szent korona „Magyar királyi váltópénz” körirattal és a veretés évszáma, hát-lapjára pedig tölgyágakkal körülvéve az értékjelzés „2 fillér”

és a körmőcbányai m. kir. pénz-
verő hivatal verdejegye „K. B.”
jő. Az Ausztriában vert vas két-
filléres képlapjára ezen állam
kis cimere, hátlapjára pedig ba-
bérágakkal körülvéve az érték-
jelzés „2” és alája a veretés év-
száma jő.

Ezen érmekek kiadása az osz-
trák császári királyi pénzügy-
miniszter irral létesített meg-
állapodásához képest 1916. évi
november 10-én veszi
kezdetét.

Erdekes, hogy éppen pénteki
nap a születése ennek a rég
óhajtott aprópénznek. Meglátjuk,
jelent-e valami szerencsétlenség-
get a vaskrajcár életében ez a
pénteki nap.

Elfogy a kávé.

A kávé tudvalevőleg a leg-
fontosabb élelmicikkek közé tar-
tozik. Vannak emberek, akik
talán egyetlen napig sem tud-
nának meglenni kávé nélkül és
vannak olyan asszonyok, akik
hónapokon keresztül képesek
volnának eléldegélni ebből a
barna léből, úgyhogy reggel,
délben, este is meginnának be-
lele egy egy fél litert. Most ezt
az élelmicikkünket is komoly és
súlyos veszély fenyegeti. Anglia
nyomása alatt, Hollandia kivé-
telével az összes semleges álla-
mok megtiltották a kávé kivé-
telét. Hollandia gyarmatai kávé-
mennyiségének egyharmadrészét
küldheti Európába, míg a többi
részét kénytelen Amerikában,
vagy a saját gyarmatainak érté-
kesíteni. A Hollandiából hozzánk

kerülő kávé mennyiség összesen
400.000 zsakra becsülhető.

Ne higgye azonban a közön-
ség, hogy ez a mennyiség elég
Magyarország poigárai számára!
A pontos kimutatások szerint
ugyanis csaknem tízszer
ennyi kávé szokott elfogyani
egy esztendőben Magyarorszá-
gon a rendes viszonyok között.
Mivel semmi kilátás sincs arra,
hogy a háboru ideje alatt a vi-
szonyok ezen a téren javulna-
nak, a kávéközpont a legna-
gyobb takarékoságra hívja fel
a kereskedőket és általuk a köz-
önséget. A kávéközpont kiszá-
mitotta, hogy ebből a mennyi-
ségből fejenként és évenként 10
deka jut, vagyis egy öttagu csalá-
dnak fél kg. kávéval volna sza-
bad csak évenként elfogyasztani.

NAPI HIREK.

**A kalocsai érsek a rokkant ka-
tonákért és a nyugdíjas papokért.**

Dr. Várady L. Árpád kalocsai
érsek, v. b. t. t. a kalocsai rok-
kanttelepnek, amelyet 6 létesít-
tett, 50.000 koronát, az egyház-
megyei papi nyugdíjalapnak
szintén 50.000 koronát, a Katho-
likus Háziaszonyok Országos
Szövetségének pedig 2000 koronát
adományozott.

Uj villamoskocsik.

A villamostársaság új kocsik-
at bocsát a közeljövőben a for-
galom rendelkezésére. R o h r-
m a n n István, budapesti vasuti
és hajózási főfelügyelő a motor-
kocsik felülvizsgálása ügyében
ma szabadkán tartózkodott és
R o s e n f e l d Rikárdal, a
villamostársaság igazgatójával s
S z a l a y Máttyás rendőrfőkapitá-
nnyal tanácskozásokat folytat-
tak ebben az ügyben. Az új
motorkocsikat már a napokban
láthatjuk, amint zörgő csilingel-
léssel futkosnak majd a sineken.

Kitüntetések a 6-os honvédeknel.

A király megengedte, hogy a
német császártól nekik adomá-
nyozott kitüntetések elfogad-
hassák és viselhessék: a porosz
királyi 2. osztályu vaskeresztet
P o l y á k o v i c s Géza alez-
redes, ki már a háboru kitorése
óta az I. 6. zászlóalj parancs-

noka; a német harcász érdem-ér-
met M o i s Zoltán zászlós. A
hadidíszményes 3. osztályu ka-
tonai érdemkeresztet dr. P a r-
á d i László főhadnagynak adomá-
nyozta.

Csecsemőkiállítás.

A Stefánia Szövetség szegedi
fiókjának égíse alatt dr. Pártos
Zoltán tisztiorvos csecsemőkiál-
lítást rendez a szegedi alsóta-
nyán. A kiállítás keretében nép-
szerű orvosi előadásokat is tar-
tanak a csecsemő ellátásáról és
védelméről. A tiszta és egész-
séges csecsemők anyái díjat és
oklevelet kapnak.

Garazdálkodnak a betörők.

Se vége, se hossza nincs Sza-
badkán az utóbbi időben a be-
töréseknek. Ahol csak a legki-
sebb alkalom nyílik is, nem
mulasztják el a csirkefogók. Al-
kalom pedig elég van Szabad-
kán a betörésre és lopásra. Ez
az alkalom pedig a közismert
szabadkai sötétség. Hiába pis-
log a hold, ha az utcákon éjjel
semmiféle világítás nincs. Az
éjjel F l e s c h Jakab Felső-
utcai rőfőskereskedésébe törtek
be. Látszik a munkájukról hogy,
ügyetlen emberek voltak. Fe-
szítő szerszámokkal feszítették
fől a lezárt redőnyt, de csak
éppen hogy egy egy kicsit tud-
ták föltozni. A résen aztán be-

másztak és körülbelül 8 vég
vásznot, barketot, 4 vég kartont,
2 vég szatint emeltek el. Ejjeltáj-
ban egy katona járt arra és az
vette észre, hogy az üzletet fel-
törték. Beeszengetett a házba,
ahonnan kétségbeesve jött ki
Flesch Jakab felesége és álla-
pította meg a kárt. Rögtön te-
lefonáltak a rendőrségre, de ez
sem tudott nyomára jutni a be-
törőknek. Az asszony két ka-
tonára gyanakszik, akik tegnap
délután folyton az üzlet előtt
sétáltak szemlélődve, föl és alá.
Esetleg cigányok is lehetnek a
tolvajok, mert egymásután több
napon akartak holmi vásznakat
vásárolni, de mindig vásárlás
nélkül távoztak. Úgy látszik,
csak körül akartak nézni az
üzletben. Aiféle előőrsök lehet-
tek. Az éjjeli munkát nagyon
megkönnyítette az a körülmény,
hogy a ház előtt az utcai gáz-
lámpa, melyet már régebben
betörték a katonák, még min-
dig olyan törött állapotban van,
pedig sokszor sürgették már a
kijavítását.

Kevesebb lesz a keményítő.

A magyar szent korona or-
szágainak területén lévő kemé-
nyítőgyárak az 1916—1917. évi
termelési időszak alatt összesen
600.000 métermázsa burgonyát
dolgozhatnak fel keményítővé,
szörppé, dextrinné és egyéb ra-
gasztó anyaggá s ezen meny-
nyiség 75 százalékából csak ke-
ményítő vagy keményítő lisz-
tet állíthatnak elő. Ezen meny-
nyiségekbe beszámítandó az a
burgonyamennyiség, amelyet a
keményítőgyárak a jelen ter-
melési időszak alatt már feldol-
goztak. Ha a vállalat saját bur-
gonyatermése és azok a bur-
gonya-mennyiségek, amelyeket
magának a rendelet életbelépé-
se előtt szerződésileg lekötött, a
részére megállapított burgonya-
mennyiséget meghaladják, a
vállalatnak a teljesleget feldol-
goznia nem szabad, hanem kö-
teles azt a Burgonya Közvetítő
Iroda utján más gyárak fel-
dolgozásra átengedni. Minden
keményítőgyári vállalat legkés-
őbb 1916. évi november hó 20.
napjáig bezárólag a kereskede-
lemügyi miniszternél írásban
köteles bejelenteni egy a saját
burgonyatermésének mennyisé-
gét, mint az általa a jelen ren-
delet életbelépése előtt szerző-
désileg lekötött burgonyamennyi-
ségeket.

**Mit szíznak az emberek dohány
helyett.**

Mivel a dohányinségát nem-
csak a városi lakosság érzi,
hanem főként a falusi nép ér-
dekes megállapítani, hogy a
falusi dohányzók mi mindennel
pótolják a hiányzó dohányt.
Egyes községekben különösen
kedvelik a dohányosok a diófa
és a vadalmafa leveleit; a geor-
gina és szeder levele is nagyon
keresett, de nem vetik meg a
krumpli levelét sem. Sokan a
lóherét is jó dohánypótléknak
mondják.

Az öregebb dohányzók sárga-
rőpát és petrezselyemgyökeret
szopogatnak. Hogy az a sokféle
hadidohány milyen rombolóan
hat a szervezetre, az abból is
kitűnik, hogy napról napra sokan
folyamodnak az orvoshoz, sőt
egy szenvedélyes dohányos már

életével fizetett a diófalevél élvezet-
zetéért.

A szacharin felszabadítása.

A szacharin cukorpótló szer s
hogy ne legyen konkurrens a
cukornak, hát állami egyedáruvá
tették és csak gyógyszerárban,
akkor is csak orvosi recipére
adják. A cukornál 100-szor, 300-
szor és 600-szor édesebb, tehát
tápláló értéke ugyszólván semmi,
mert rendkívül kevés kell belőle
az ételekhez (1 kiló cukor helyett
1 deka szacharin.) Tejes ételek-
nél, hol a tejes étel a tápláló, a
szacharin kitűnően bevált. Ara
ugyanannyi, mint a megfelelő
cukormennyiségnek (1 deka sza-
charin ára egyenlő 1 kiló cukor
árával), de a eukorinségben fon-
tos, hogy van és mindig elő-
állítható. Mivel nem ártalmas,
íze jó. A szacharinnak a tila-
lomból való felmentése iránt il-
letékes helyen lépéseket tettek
a gyógyszerészek.

**Visszatartható takarmány és
gabonamennyiségek.**

Árpa vagy zabból aprómar-
hának darabonként és havon-
ként 3 kilogramm, sertés részé-
re darabonként és havonként
30, fejős tehén részére darabon-
ként és havonként 60, növen-
dék jószág részére darabonként
és havonként 90, gás szarvas-
marha részére darabonként és
havonként 90, igásló részére da-
rabonként és havonként 120,
bérkocsi lovak részére darabon-
ként és havonként 190 kilogram
és növendék esikók részére da-
rabonként és havonként 60 ki-
logramm adható. Buzából nem
szerződötetett munkások és nap-
számosok élelmezésére egész
időszakra katasztrális holdanként
6 kilogramm tartható vissza.

SPORT.

M. T. K. Szabadkán

A Szabadkai Sport Egylet
minden lehető elkövetett, hogy
az M. T. K. magyarország baj-
nok csapa át folyó hó 12-ére egy
football mérkőzésre megnyerje.
A mérkőzést délután 3 óraker
kezdik meg a zombori-uti foot-
ball pályán a 6 os honvéd és a
86 os zenekarok szereplése mel-
lett.

A szabadkai sport Egylet ál-
dozatkészsége többször nyert
már bebizonyítást, a legutóbbi
repülőverseny alkalmával is, a
bevételi összeget 1400 K az er-
délyi menekülteknek juttatta.

Lifka Bioskop

Homunkulus

A komailag elkészített ember.
Egy ujjajta élőlény története 5 felv.
oimszereplő

OLAF FÖNSS

bemutaja hétfő, kedd, szerdán a

LIFKA MOZI.

APRÓHIRDETÉSEK.

E rovatban a közlés díja 10 szóig 1 kor., minden további szó 5 fillér; a vastagabb betűvel szedett szó 15 fillér. Legkisebb hirdetési díj 1 kor. Az apróhirdetés díja előre fizetendő és utalványon, levélben is beküldhető. Szerkesztőség és kiadóhivatal Rákóczi-u. 20. Telefon 300.

E rovatban közlőteknél akár rendelkezésnél akár érdeklődésnél szíveskedjenek mindig lapunkra hivatkozni

Intelligens, agilis, német és horvát nyelvet beszélő férfi iroda főtitkárának magas fizetéssel és jutálékkal kerestetik. Nyugalmasított vármegyei tisztviselő elöljében. Irásbeli ajánlatok „Főtitkár” jellegű alatt a kiadóhivatalba küldendő.

Butor. A háború következtében beállott rossz viszonyok miatt eladom a raktáron levő butorokat minden elfogadható árban. Kézpénzért vagy részletre is. Budapest, Váci-utca 16. I. emelet.

Alapítva 1810-ben. Haltet erger Béla, Kassa. Ruhafestés, vagy tisztítás, gallértisztítás. A gyár teljes üzemen van. Gyász esetben ruhafestés feketére és egyenruhák tisztítása soronkívül.

Irogépkirrusítás. Ujak, használtak, kintinó jók, 150 koronától 700 koronáig. Nagyobb tételeknél árengedmény. Nyitrai. Budapest, Teréz-kört 35. (félemeleten)

Szabdalmát esetleg eladja vagy gyártási engedélyt ad Gebrüder Lesser cég Posenben, az 59553. sz. „Burgonyaitató-gép” című magyar szabadalom tulajdonosa, szabadalmának gyakorlatbavétele céljából beföldi gyárosokkal összeköttetést keres. Bővebb felvilágosítással szívesen szolgálnak Harányi Jenő és dr. Medgyes-Messinger Károly, hites szabadalmi ügyvivők, Budapest, V., Vilmos oszár-ut 78. sz.

Szegedi szappan, szavatolt, vízűveg mentes 1 kg., 1/2 kg. vagy 1/4 kg. vágásban vagy tárlékban pr. 100 kg. 450 korona. Vagon-tételnél külön ajánlat. Fenyő Testvérek, Szeged.

Diana sóborszeszt bármily nagy mennyiséget küldhetek raktárról azonnal, 88 filléres 71 fillér, 2,40 filléres 1,90 fillér, 4,80 filléres 3,80 fillér, netto, láda mérsékelttel felosztva. Naponta postai szétküldés, egy postadoboz 70-75 kis üveget tartalmaz. Vasuton 20 üvegnél kevesebbet nem tartalmaz. Deutsch A. Aladár, Székesfehérvár.

Soványág az egyedül eredménytől kísért szer dr. William Hartley tanár amerikai erőttáppora. Soványakat tartós, szép telt testidomokat nyerek; hűlgyek remek keblet. 6 hét alatt 20 kiló gyarapodásért jótállás. v érszegénység, idegeség, gyengeség ellen és gyomorbaajosoknak nélkülözhetetlen tápszer. Kintintetve: Chikagó, Berlin, London és Hamburgban. Köszönőlevelek minden országból. — Ara dozonkint használati utasítással 2 koronás 50 fillér. Főraktár „Balázs Károly K. M.” drogéria Budapest, VII., Damjanics utca 33. Telefon „József” 28-29.

Spiritusz sűrített kozkákban, céna, cipőkrém, szivarkahüvely és szivarkapapírban állandó nagy raktár, ugyszintén 35 dekás tábori doboz és mindennemű rövidáru cikkekben. Friedmann R. és Féder cégnél, Budapest, V., Sas-utca 9. — Telefon szám 48-82.

Szenzációk szenzációja! A bűnügyek történetének leghatalmasabbja

Arejtélyes gyilkosság

bűnügyi rejtély kerül bemutatásra kitűnő pótképekkel vasárnap 12 óra az

Apolló mozgó-ban

Prima gesztenye

I. rendű sütni való 92 korona 100 kilogrammonként zárban és nagyban állomásra franko szállít azonnal utánvét mellett. Új vevőktől ötven százalékos előleget. Feladás minden nap pontosan. Beneth Dávid Nagybánya.

Ujságelárusító emberek, asszonyok, gyermekek

fixfizetéssel azonnal felvételnek a „Bácskai Napló” kiadóhivatalában.

Jótállás a biztos eredményért.

Törvényesen védve.

Reitter Oszkár

nagybecskereki ny. főkapitány és fajbaromfi-tenyésztőnek nagy-szerű találmánya a

„Patkánin”

patkányirtó szer, (nem mérge) mely emberre és házi állatokra nem ártalmas és fölülmul minden más irtószert 1 doboz ára 2. K. mely elegendő körülbelül 60 patkány kiirtásához. — Minden adaghoz használati utasítás van mellékelve. A biztos eredményért jótállás. Ismerető prospektust, melyben le van írva, hogy különféle gazdaságban hány adag használandó Kérésre ingyen küld a Patkánin gyár vezetősége Nagybecskereken.

Hirdessen a „Bácskai Napló”-ban.

Portois & Fix, Wien, Ungarg. 59c.

Hadi fatalp 150.000

pár a gyártási mennyisége ha-vonta. ::

Veszünk készpénzen borokat csak nagyobb tételekben uradalmi pincékből

Szíves ajánlatok küldendők:

Vereinigte Weinbrennereien

G. m. b. H. Wien II., Ob. Donaust. 49. Telefon 40-311.

Szemüveg vétel előtt di-mentes orvosi vizsgálat.

Okularium

Budapest, Kossuth Lajos u. 15.

Dijmentes

szemüveg-rendelés!!

Dr. Loránt vezetése ma lett délelőtt 9 órától délután 7 óráig.

Szemüvegek 3K-tól feljebb

A

SOKSZOROSÍTÓ IPAR R-T.

helyi képvisletével megbízott. Mődunkban áll ezzel a mű- kő- fény- és mélynyomás minden ágában munkát vállalni. Készítünk egyszínű és duplex levelezőlapokat, reklámbélyegeket a legkomplicáltabb kiitelben és átvesszünk megbízásokat klisék készítésére úgy egy, mint több színben. Ezen összeköttetésünk arra képesít, hogy illusztrált árjegyzékek készítését a legelőnyösebben vállalhatjuk. Készítünk üzleti könyveket elsőrendű kiitelben. Legolcsóbb árajánlattal készséggel szolgálok.

//
SZENT ANTAL NYOMDA IROD. VÁLL.
M. SZÓV. Szabadka IV. k., Rákóczi-u. 20.

Mezei pockok, egerek és vadak irtására strychnint

szállít csak szabályszerűen kiállított hatósági engedély beküldése ellenében a

Chinoin vegyészeti gyár

— Ujpest, Tó-utca 5. szám. —

A hatósági mérlegengedély beszerzésére vonatkozó utasításokat szívesen közöljük.

Megrendelésnél keretik 1 pontkra hivatkozni!!

FRISSTÖLTÉSÜ ásvány és gyógyvizek likőrök és borok.

Krondorfi, Giesshübli, Salvator,

Kristály, Margit stb.

Cognac,

Valódi törköly, Barack és

Szilvapálinka

Finom likőrök, Borok és Pezsgők

KLEIN GÉZA

nagykereskedő cégnél

SZABADKA Bercsényi u. 5. sz.

Ujságkihordó leány

felvételük a „Bácskai Napló” kiadóhivatalában.

Dióhéj

a legjobb és legolcsóbb tüzelőanyag
100 kg. K 4.80
pincében átvéve.

VADAS, BUDAPEST, VIII.

Dugonics-u. 5. Telefon: József 15-13.

MENETREND

Budapestről ér.	délelőtt	9:50*
	délután	1:00
	éjjel	6:01*
		6:36* k. v.
		12:24
		3:59
Budapestre ind.	délelőtt	9:51* k. v.
	délután	1:55*
	éjjel	6:37*
		12:45
		5:28
Zomborból ér.	délelőtt	10:02*
	éjjel	10:11
Zomborba ind.	éjjel	2:17
		6:14*
		12:43
		5:23
Ujvidékről ér.	délelőtt	9:38* k. v.
	délután	1:21
	éjjel	6:25*
		11:50
Ujvidékre ind.	délelőtt	9:38* k. v.
	délután	1:44
	éjjel	6:48* k. v.
Szegedről ér.	délután	12:42
		5:54
Szegedre ind.	éjjel	4:13
	délelőtt	9:44
	délután	1:30
	éjjel	12:05
Cservenka—Gombosról ér.	éjjel	8:57
Cservendka—Gombosra ind.	éjjel	4:42
Zentáról ér.	"	11:05
Zentára ind.	"	4:33
Bajáról ér.	délelőtt	9:02
	éjjel	9:26
Bajára ind.	"	7:00
	"	5:05
Kiskunhalasról ér.	d. e.	7:26
Kiskunhalasra ind.	d. e.	8:00

A *gal jelzettek gyorsvonatok. Az éjjeli idő: este 6-tól reggel 6 ig.